

شهر و حقوق شهروندی

تألیف:

دکتر غلامرضا کامیار

یکیل پالیک، یک دادگستری و مدرس دانشگاه

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه

: کامیار، غلامرضا،

Kamyar, Gholamreza

عنوان و نام پدیدآور

: شهر و حقوق شهروندی / تألیف غلامرضا کامیار.

مشخصات نشر

: تهران: مجد، ۱۳۹۶.

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۸۵۰-۴

وضعیت فهرست نویسی

: فیبا

موضوع

: شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع

: Municipal corporations -- Iran

موضوع

: کاربری زمین‌های شهری -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع

: City planning and redevelopment law -- Iran

موضوع

: شهروندان ایرانی

موضوع

: Civics, Iranian

رده بری کتبه

: ۳۹۳/۵۵۰۹

رده کتاب دیویی

: ۳۴۲/۵۵۰۹

رده کتاب ملی

: ۴۸۷۹۵۲۹

هرگونه تکثیر کسر یا قسم از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
رد تخلف از به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

شهر و حقوق شهروندی

تألیف دکتر غلامرضا کامیار

مشارکت مح

چاپ اول: ۱۳۹۶ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصراً «مجد» است.

دفتر مرکزی مجد

تهران. میدان انقلاب تقاطع خیابان منیری جاوید و شرقی زاندارمری، پلاک ۵۷ طبقه پنجم

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۸۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۸۵۰-۴

ISBN: 978-600-193-850-4

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تمبرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای زاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

مقدمه

۹

فصل نخست: شهروند و حقوق شهروندی

۱۱

۱۱..... شهروند و اهمیت حقوق شهروندی

۱۲..... تعریف حقوق شهروندی

۱۴..... اعلامیه جهانی حقوق بشر

۱۶..... اعلامیه حقوق بشر و شهروند فرانسه

۱۷..... منشور حقوق شهروندی رئیس جمهور ایران

۱۹..... حقوق شهروندی در گستره شهرسازی

۲۰..... حقوق شهروندی و حقوق شهروندی

۲۲..... شهروند و طرحهای شهری

۲۳..... حق دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات

۲۵..... مبانی فقهی حق دسترسی آزاد به اطلاعات

۲۶..... شهروند و محیط زیست شهری

۲۷..... حق خلق فضای شهری

فصل دوم: حقوق شهرسازی و اموال شهر

۲۹

۲۹..... تعریف و اهمیت حقوق شهرسازی

۳۰..... ویژگیهای حقوق شهرسازی

۳۲..... ویژگی قوانین شهرسازی ایران

۳۳..... پروانه ساختمان (کلیات)

۳۶..... جایگاه سند مالکیت در فرایند صدور پروانه ساختمان

۳۸	نظارت همگانی بر پروانه ساختمانی
۴۰	پروانه ساختمان : سند تشریفاتی و غیر محرمانه
۴۱	حق اعتراض به پروانه ساختمان
۴۲	ارضی قابل ساخت
۴۳	رح‌های شهری و جایگاه قانونی گزارش طرح
۴۴	نقش سردفتران اسناد رسمی در فرایند شهرسازی
۴۵	نصرت موقوفه اشخاص
۴۶	تقسیم بندی اموال شهرداری
۴۶	ویژگی اموال عمومی شهرداری
۴۷	ایست سنج و متذکرینا فوجه
۴۸	قیمت زمین و نظارت قانونی بر آن
۵۱	فصل سوم: شهر، عدالت و خشونت
۵۱	شهر در بستر زمان
۵۲	شهر و محدودهای شهری
۵۴	شهرسازی عدالت محور
۵۶	ایمنی شهر و مسئولیت شهرداری
۵۸	حقوق اشخاص کم توان در قلمرو شهرسازی
۶۰	نظریه شهر قانون گریز
۶۱	شهر، خشونت و بزهکاری (مطالعه تطبیقی)
۶۳	فصل چهارم: سلب مالکیت به سبب منفعت عمومی
۶۳	تعریف تملک
۶۵	ارکان تملکات
۶۶	تقسیم بندی تملک

فهرست مطالب □ ۷

۶۷.....	شیوه‌های سلب حقوق مالکانه
۶۸.....	تملك و صلاحیت دستگاه اجرایی
۶۹.....	ارزیابی املاک مورد نیاز شهرداری
۷۰.....	تملك و مواعد قانونی
۷۱.....	رسیدگی به دعاوی تملك
	نقد و بررسی رأی وحدت رویه شماره ۷۴۷-۱۳۹۴/۱۰/۲۹ هیأت عمومی
۷۴.....	دیوانعالی کشور
۷۶.....	تملك و سرحد تقسیم
۷۷.....	ظارت - رس اداری بر انتقالات قهری
۷۹.....	ضمایم
۷۹.....	الف) اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸
۸۵.....	ب) اعلامیه حقوق بشر و شهروندان فرانسه مصوب ۲۶ آگوست ۱۷۸۹
۸۸.....	ج) منشور حقوق شهروندی رئیس جمهور ایران ۲۹ آذر ۱۳۹۵
۱۱۰.....	د) منشور حقوق شهروندی شهرداری شهر تهران
۱۱۵.....	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

بطنه مدیریت بین سه مفهوم قانون، شهر و تمدن وجود دارد. ایرانیان پیش از تاریخ طولانی شایسته شهرهای قانونمدار، عدالت محور و سرشار از فرهنگ ایرانی و معیارهای زیست محیطی هستند. شهرداران، برای رسیدن به چنین شهرهایی، ناگزیرند زمینه آغاز نهضت شهروند سازی را فراهم نمایند. به اصول مردم سالاری محلی وفادار بمانند. اعضای پیرو و متدین جامعه، در نتیجه این نوع کوششها، به شهروند فعال و حسابخواه تبدیل می شود و سهم نظارت همگانی بر عملکرد شهرداری ها افزایش می یابد.

احساس رضایتمندی و مسئولیت پذیری، کاهش هزینه های شهر و افزایش کیفیت خدمات سازمانهای محلی بی ارتباط با نهادینه شده حقوق شهروندی نیست. در شهر قانون مدار اختیارات شهرداری کاهش می یابد و بخش زیادی از نیروی دادگستری که هم اکنون صرف رسیدگی به این نوع مراعات می شود آزاد می شود. اثر حاضر می نویسد اندیشه های حقوقی مرتبط با شهرسازی و مدیریت شهری را با بیان ساده و کوتاه مورد بررسی قرار دهد. کتاب چهار فصل مستقل دارد و عناوین

آن به تفکیک نامگذاری شده اند. خواننده، به این ترتیب، فرصت خواهد داشت یک موضوع مستقل را مطالعه و درک عمیقی از آن حاصل نماید. افزون بر قوانین شهرداری و شهرسازی کوشش شده است از رویه‌های قضایی نیز استفاده و دیدگاه دادرسان دادگاه‌ها و دیوان عدالت اداری در باره قانون شهر تحلیل و بررسی شود. نظریه عالمان حقوق نیز تا حد امکان در این زمینه در مفهوم شناسی از آن بهره گرفته شده است. آگاهی از تجربه قانون گذاری سایر کشورها، بخصوص کشور فرانسه از نظر دور نمانده است و در برخی از موارد به حقوق این کشور، که در قانون گذاری ایران به طرز تاریخی اثر گذار بوده، استناد شده است.

دکتر غلامرضا کامیار تابستان ۱۳۹۶